

Szegedi Ítéltábla

Az ügy száma:
Pf.II.20.189/2024/4.

A felperes:

(felperes neve) (lakcím)

A felperes meghatalmazott jogi képviselője:

Kummer Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kummer Ákos; iroda 1. címe.)

Az alperes:

(alperes neve). (székhely)

Az alperes meghatalmazott jogi képviselője:

Dr. Kovács Loránd Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Kovács Loránd; iroda 2. címe.)

A per tárgya:

jóhírnév megsértése

Az elsőfokú bíróság neve és a megfellebbezett határozatának a száma:

Kecskeméti Törvényszék 2.P.21.541/2023/17.

A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés száma:

alperes, 2.P.21.541/2023/19.

Í T É L E T

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 19 500 (tizenkilencezer-ötszáz) Ft másodfokú perköltséget.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak a Nemzeti Adó- és Vámhivatal illetékbevételi számlájára 48 000 (negyvennyolcezer) Ft fellebbezési eljárási illetéket.

Az illetékfizetési kötelezettség a határozat meghozatalát követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

A tényállás

[1] A felperes annak megalapításától 2020. év elejéig a (párt neve) pártigazgatója volt, jelenleg az Országos Választmány elnöke. A (párt neve) 2018. májusában tisztújító kongresszust tartott, amelyen az elnöki pozícióért (személy 1. neve) és (személy 2. neve) is indult. Az elnöki tisztséget végül (személy 1. neve) nyerte el.

[2] Az alperes, amely Magyarországon a médiapiac meghatározó szereplője, kiadója a (X) vármegyében megjelölő (napilap neve) napilapnak. Az újság 2018. december 4-i számában „Újabb (párt neve)os felvétel” főcímmel jelent meg írás. A cikk foglalkozik az elnökválasztás körülményeivel, (személy 3. neve) frakcióvezető-helyettessel kapcsolatos hangfelvételekkel, amellyel összefüggésben egyebek mellett a következőket tartalmazza: „Még nyáron került nyilvánosságra egy hangfelvétel, amelyen egy (párt neve)os vezető a pártigazgató nevében pénzt ajánl a küldötteknek, hogy (személy 1. neve)t támogassák a tisztújításon”. (felperes neve) állítólag azzal is megzsarolta a tagságot, hogy „nem vállalja a pártigazgatói posztot, ha (személy 2. neve) Úr az elnök”. Beszámol arról, hogy a felperes a pártigazgatói poszt elvállalását az elnökválasztás eredményétől tette függővé. Majd pedig részletezi (személy 3. neve) frakcióvezető-helyettes lemondásának a körülményeit.

A kereset és az ellenkérelem

[3] A felperes keresetében kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy az alperes a sérelmezett cikkben a fenti állítással megsértette a jóhírnévhez való jogát és kötelezze az alperest 400 000 Ft sérelemdíj és annak 2018. december 5. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére. Kérte az alperes perköltségben való marasztalását is, amelyet a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet (a továbbiakban: IM r.) 3. § (2) bekezdés a) pontja alapján 30 000 Ft + áfa összegben és 8210 Ft útiköltségben számított fel.

[4] A kereset jogalapjaként a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (a továbbiakban: Ptk.) 2:42. § (2) bekezdését, 2:43. § d) pontját, 2:45. § (2) bekezdését, 2:51. § (1) bekezdés a) pontját, 2:52. § (1) – (3) bekezdését, valamint 6:48. § (1) bekezdését jelölte meg.

[5] Állította, hogy a sérelmezett közlés tényállítás, amely valótlan és sértő. Azt tartalmazza, hogy a párt tisztújító kongresszusán a demokratikus szavazást akarta befolyásolni azzal, hogy pénzt vásárolt voksokat, pénzt ajánlott fel a szavazásra jogosultaknak azért, hogy az általa preferált jelöltet támogassák, illetve ezzel más személyt megbízott. Ennek állítása a társadalmi, azon belül a politikai megítélését súlyosan rombolja. Nem vitatta közszereplői minőségét, azonban közszereplőként sem köteles tűrni hamis tények közlését. Pártvezetőként különösen sérelmes számára a valótlan tényállítás, mert a közbizalom megléte alapvető

feltétel és alapvető joga fűződik ahhoz, hogy a közvélemény a tettei, megnyilvánulásai, a tényleges hibái, meglévő hiányosságai alapján ítélje meg.

[6] A sérelemdíj iránti igénye kapcsán hangsúlyozta, a kért összeg alkalmas az őt ért nemvagyoni sérelem kompenzálására, figyelemmel annak repressziós funkciójára is. Az alperes többször jelentetett meg ugyanilyen tartalmú közléseket, ennek ténye rosszhiszeműségét igazolja. Álláspontjának alátámasztására az e tárgyban hozott jogerős bírósági határozatokat csatolt.

[7] Az alperes ellenkérelmében a kereset elutasítását és a felperes perrel felmerült költségeiben való marasztalását kérte annak felszámítása nélkül. Védekezése szerint a perbeli cikk nem tartalmazott sem valótlan, sem sértő állításokat. Az írás első része arról számolt be, hogy a korábbi tisztújításon (személy 3. neve) frakcióvezető-helyettes még a szavazás előtt felsorolta a leendő alelnökök neveit, és hogy nagyjából mennyi voks fog érkezni rájuk. A per tárgyává tett kis hír másik része (személy 3. neve) akkoriban friss botrányát ismerteti. (személy 3. neve) a hangfelvétel nyilvánosságra kerülése után elismerte, hogy ő hallható az ominózus felvételen és lemondott. A cikkben a sérelmezett közlés két szóból áll „pártigazgató nevében”, miközben a cikk alapvető témája a (párt neve)ből kiszivárgó újabb hangfelvétel, valamint (személy 3. neve) lemondása.

[8] A cikkben a felperes nem szerepel névvel, neve nem volt annyira ismert a nagyközönség előtt, hogy a megyebeli olvasók beazonosítsák és ebből számára bármilyen nemvagyoni hátránya származott volna.

[9] A sérelmezett állítás egy a sajtó által levont következtetésen alapuló közlés, melynek egyértelmű, valótlan voltát megállapítani a rendelkezésre álló adatokból nem lehet. Sőt a köztudomású tények a józan ész, a logika szabályai alapján inkább a valósághoz közel állónak értékelhetők: az ugyanis a hangfelvételtől világosan kiderül, hogy a (Y) megyei elnök pénzt ajánl az egyik küldöttnek abból a célból, hogy (személy 1. neve)t támogassák. Ez nyilvánvalóan a 2018. május 12-i tisztújításra vonatkozik, ahol (személy 1. neve) (személy 2. neve)val szemben elindult a (párt neve) megüresedő elnöki székéért. A (Y) megyei elnök később elismerte, hogy valóban ő hallható a felvételen.

[10] A hangfelvétel másik részletén a (Y) megyei elnök arról is beszámolt, hogy a felperes minden alapszervezetet végigtelefonál a közeledő elnökválasztás kapcsán. Itt is nyilvánvaló, hogy a május 12-i eseményről van szó, minden kétséget kizáróan erre utal a (Y) megyei elnök azon megjegyzése, hogy a felperes „nem vállalja a pártigazgatóságot, választmányi elnökséget, ha (személy 2. neve) lesz az elnök”.

[11] Hivatkozott továbbá arra, hogy a (párt neve) módosított alapszabályában a pártigazgató és hangfelvételen szereplő megyei elnök között, ha nem is közvetlen alá-fölé rendeltségi viszony, de egyértelműen olyan bizalmas kapcsolat állt fent abban az időszakban, ahol a felperes volt a domináns fél. A hangfelvételtől kiderül, hogy a (Y) megyei elnök és a felperes azonos érdekekkel rendelkeztek a 2018. májusi elnökválasztás kapcsán. Tény, hogy a (Y) megyei elnök pénzt ajánlott az egyik jelölt támogatásáért cserébe a küldötteknek. Az alperesi cikkíró a fentiekből logikusan és megalapozottan vonhatta le azt a következtetést, hogy a hangfelvételen szereplő megyei elnök nem pusztán saját hatáskörében járt el.

[12] Arra az esetre, ha a bíróság a sérelmezett közlés valótlanságát állapítaná meg, hivatkozott arra, hogy a tényállás másik eleme, a sértő jelleg nem áll fenn. Az, hogy egy erős, szervezett pártban megosztottság lesz úrrá és a nagy hatalommal rendelkező pártigazgató a rendelkezésére álló minden eszközzel igyekszik a szerinte pártja számára fenyegető veszélyt jelentő elnökjelölt győzelmét megakadályozni, a politika valódi természetével az elmúlt évtizedekben megismertkedő magyar olvasóközönségben aligha vált ki megütközést. A cikk publikálása idején már megtörtént a (párt neve) pártszakadása, a felperes hangfelvételek

szerinti féltelme utóbb megalapozottnak bizonyult a másik elnökjelölttel kapcsolatban, a közlést decemberben olvasók szemében bizonyosan nem sérülhetett a felperes jóhírneve.

[13] Önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj iránti igény megalapozottságát, a nemvagyoni sérelem bekövetkezte a sérelem megítélésének feltétele, és a jogszabály csak a hátrány bizonyításának eljárásjogi kötelezettsége alól mentesíti a felperest. A cikk közel 5 éve jelent meg, a felperes helyreigazítás iránti kérelmet nem nyújtott be, ez is cáfolja a nemvagyoni hátrány bekövetkeztét. A cikk tárgya nem a felperes személye volt. Annak publikálása idején egy több hónapos, előtte gyakorlatilag a teljes magyar sajtón végig vonuló hangfelvételre utalt vissza a cikkíró pár mondatban a felperes nevének említése nélkül.

Az elsőfokú bíróság ítélete

[14] Az elsőfokú bíróság ítéletében a jogsértés megállapítása és az alperes sérelemdíj fizetésére kötelezésre irányuló keresetnek teljes egészében helyt adott. Kötelezte az alperest 45 660 Ft perköltség és 36 000 Ft eljárási illeték megfizetésére.

[15] Indoklása szerint a felperes személye a cikkből beazonosítható volt, mert a perbeli közlést – egy (párt neve)os vezető a pártigazgató nevében pénzt ajánlott a küldötteknek – követő mondatban a felperes neve is megjelent. Ezért a személyiségvédelmi igény érvényesítésére a felperesnek keresetösségi joga van (PK 13.).

[16] A felperes által csatolt jogerős bírósági határozatokból megállapította, hogy a sérelmezett közlés valótlan tény állítása. A cikkben hivatkozott felvételen nem volt olyan tartalom, amely annak valódiságát igazolná. Utalt arra, hogy a korábbi perek és a jelen perben sérelmezett cikkek tartalmi azonossága megállapítható.

[17] Osztotta a felperes álláspontját, hogy közszereplőként sem köteles a valótlan és sértő tényállítások tűrésére. A tényállítás sértő valódiságának megállapíthatósága esetén bűncselekmény elkövetésére utal, arra, hogy a felperes lényegében vesztegetéssel, illegálisan kívánta a tisztújító szavazást befolyásolni. E tényállítás pedig rá, mint pártvezetőre nézve különösen sérelmes és alkalmas társadalmi és politikai megítélését súlyosan rombolni, ezért a felperes jóhírnevét megsértette. Nem tekinthető az állítás következtetésen alapuló közlésnek sem, mert más szövegkörnyezetben való megjelenítése nem változtatja meg annak sértő jellegét.

[18] A felperes követelését az elévülési időn belül [Ptk. 6:22. § (1) bekezdés] érvényesíthette, az igényérvényesítés ezen belüli időpontjának jelentősége nincs.

[19] Megalapozottnak találta a felperes sérelemdíj iránti igényét is. Elfogadta azt a felperesi érvelést, hogy az alperes magatartása a felperes széles nyilvánosság előtti lejáratását célozta, amely alkalmas társadalmi megítélésének hátrányos befolyásolására, megnehezíti közszereplőként a közéletben való részvételét is. A valótlan állítás közlése kapcsán a felperes felróhatósága jelentős. Külön bizonyítást nem igénylő köztudomású tényként fogadta el, hogy a felperes emberi tisztességét és politikai hitelességét egyaránt csorbító hamis állítás immateriális hátrányt eredményez.

[20] Nem foghat helyt az a védekezés, hogy széles közönséghez a valótlan állítás nem jutott el. A sérelemdíj összegének meghatározása szempontjából nem találta értékelhetőnek a cikk megjelenése és az igényérvényesítés között eltelt időt. Az igényelt sérelemdíj összege arányos a jogsértéssel és a bírói gyakorlat által kimunkált arányossági szempontokkal. A kisösszegű sérelemdíjnak az alperesi sajtószervvel szemben nincs szankciós hatása. A sérelemdíj

mértékének mérlegeléssel történő meghatározásakor az alperes vagyoni viszonyait is figyelembe vette (BH2019. 268.).

[21] Mindezeket értékelve a felperes által igényelt sérelemdíj mértékét megállapíthatónak találta, a Ptk. 6:48. § (1) bekezdés alapján kötelezte az alperest késedelmi kamat megfizetésére, továbbá a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. tv. (a továbbiakban: Pp.) 83. § (1) bekezdése alapján marasztalta a felperes felszámított perköltségében.

A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem

[22] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását és a felperes keresetének elutasítását kérte a Pp. 369. § (3) bekezdés c) és d) pontja szerinti felülbírálati jogkör gyakorlásával. Érvelése szerint a sérelmezett közlés a felperesre nézve tényállítást nem tartalmaz, így az elsőfokú ítélet sérti a Ptk. 2:45. § (2) bekezdését. A perbeli igény érvényesítése szempontjából annak van jelentősége, hogy a sérelmezett kijelentés a felperes személyét érintően fogalmazza-e meg a mondanivalóját, az ő cselekvőségét írja-e le. Ebben az esetben a sérelmezett közlés egy felperestől teljesen független cselekvőséget, a vezető (párt neve)os cselekvőségét írja le.

[23] Fenntartotta a közlés sértő jellege hiányával kapcsolatos érveit. A sérelmezett közlés nem okozott a felperesnek olyan mértékű sérelmet, amelyre alapítottnan jóhírneve sérelmének megállapítását alappal kérhetné, mert a (párt neve) széthullása és zavaros pénzügyei miatt a sérelmezett közléssel érintett ügyek fokozott közérdeklődésre tartottak számot, amely miatt a felperesnek pártigazgatóként fokozott tűrési kötelezettsége van a rávonatkozó közlésekkel szemben. Álláspontjának alátámasztására hivatkozott a 7/2014. (III. 7.) AB határozat, továbbá – helyesen – a 3222/2022. (III. 23.) AB határozat ezzel összefüggésben tett megállapításaira.

[24] Alapvető jelentősége van annak, hogy a felperes közszereplőként fokozott mértékben tűrni köteles a személyét érintő kritikus megállapításokat, ahogyan azt az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 07.), a 13/2014. (IV. 18.), 3217/2020. (VI. 19.) határozataiban is kifejezésre juttatta.

[25] A megítélt sérelemdíj mértéke eltúlzott, ezért sérti a Ptk. 2:52. § (3) bekezdését, mert nem áll arányban a politikai közszereplő felperest ért sérelemmel, a köztudomású tényekből megállapítható hátrány kompenzációjával. Ha nem állapítható meg, hogy a felperes oldalán nemvagyoni hátrány keletkezett, és a megállapított jogsértés tárgyi súlya sem kiemelkedő, a sérelemdíj iránti igény elutasítható. Ezzel kapcsolatos álláspontját a Kúria Pfv.IV.20.954/2022/4. számú ítéletére alapította.

[26] Hangsúlyozta, a felperes a jogsértésből eredő köztudomású hátrányokon túl további hátrányok bekövetkeztére nem hivatkozott, ilyet nem bizonyított. Az értékelt állítás jellemzője, hogy nem a felperes személyiségét minősítik, hanem kifejezetten politikai tevékenységére vonatkozik. A közvélemény pedig a felperes vonatkozásában újra megjelenő állításokat már eleve fenntartásokkal kezeli, így az átlagosnak mondható olvasót a felperesről alkotott benyomásában már nem befolyásolta. A nemvagyoni sérelmet okozó jogellenes magatartások szankciója esetén a kompenzáció és megelőző funkció nem különíthető el élesen, ugyanakkor csak kivételesen, speciális tényállási elemek megléte esetén kerülhet előtérbe a preventív funkció. A perbeli nem kiemelkedő súlyú jogsértés esetében a sérelemdíj megállapítása során annak másodlagos, preventív funkciója nem érvényesülhet hangsúlyozottan. Az a tény, hogy a jogsértés óta több mint öt év eltelt, azóta önkormányzati és országgyűlési választásra is sor került, ezért a hírnek köztudomású aktualitása nincs. Kérte elutasítani a felperes sérelemdíj összege utáni késedelmi kamatigényét, mert az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegét a jelenkori értékviszonyokhoz igazodóan határozta meg.

[27] A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását és az alperes IM r. 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján 15 000 Ft+áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségben való marasztalását kérte.

[28] Valótlan az a fellebbezési előadás, amely szerint a sérelmezett közlés nem rá vonatkozik, a PK 13. számú állásfoglalás szerinti keresetösségi joga fennáll.

[29] A sértő jelleg hiányával kapcsolatban kiemelte, az alperes súlyos, egy szervezeten belüli demokratikus választási folyamatok befolyásolására irányuló tevékenységgel vádolta. Az állítás kirívóan sértő, amely még a hazai közéletben sem szokványos, az ilyen súlyú jogsértés bűncselekmény elkövetését is jelentheti. Az alperes nem a politikai életben betöltött szerepre való alkalmasságát kérdőjelezte meg, hanem alapvető emberi tisztességét vonta kétségbe. Ez az állítás mint közszereplőre nézve is különösen sérelmes. A bírói gyakorlat szerint közszereplőként sem köteles a közvélemény szerint bűncselekménynek minősülő valótlan tényállítások tűrésére, álláspontjának alátámasztására eseti döntéseket jelölt meg.

[30] A Ptk. 6:22. § (1) bekezdése szerint a követelések 5 év alatt évülnek el, annak hogy a törvény által biztosított elévülési időn belüli igényét mikor érvényesíti, nincs jelentősége.

[31] Hivatkozott a BH2019. 268. számú eseti döntésre, amely szerint a sérelemdíj összegének mérlegeléssel történő meghatározása körében figyelembe vehetők a fizetésre kötelezett vagyoni viszonyai. Az évente több milliárdos adózás utáni eredményt elkönyvelő alperes esetében nem lehet kérdés, adekvát-e az általa a széles nyilvánosság előtt elkövetett jogsértés esetén annak szankciójaként 400 000 Ft sérelemdíj. Kiemelte, az alperes profitorientált gazdálkodó szervezet minden egyes cikket azért tett közzé, hogy ezáltal olvasottságot érjen el. Tevékenysége arra irányul, hogy ezáltal bevételekre és ezen keresztül haszonra tegyen szert. Mindezek alapján megalapozatlan a sérelemdíj összegének mérséklésére irányuló fellebbezés is.

[32] A kamatfizetési kötelezettségre vonatkozó érvelés meg nem engedett ellenkérelem-változtatás, az a másodfokú eljárásban nem vehető figyelembe.

Az ítéltábla döntése és annak indokai

[33] A fellebbezés alaptalan.

[34] Az elsőfokú bíróság a megállapított tényekből helyes következtetést vont le és megfelelően mérlegelte a sérelemdíj összege meghatározásának szempontjait is. Ezért az ítéltábla döntésével és annak kifejtett indokaival is egyetért. A fellebbezésben megjelölt anyagi jogi felülbírálati jogkört gyakorolva nem látott lehetőséget az elsőfokú ítélet fellebbezés szerinti megváltoztatására, azt a Pp. 383. § (2) bekezdése és 386. § (4) bekezdése alapján helybenhagyta. A fellebbezés kapcsán az alábbiakat emeli ki.

[35] A Pp. 370. § (1) bekezdése szerint a másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét – a (2)-(4) bekezdésben foglalt eltéréssel – az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a 371. § (1) bekezdés a)-d) pontjában megjelölt tartalmi követelmények körében előadottak. A fentiekből következően a másodfokú bíróság a fellebbezésben megjelölt eljárásjogi és anyagi jogi jogszabálysértéseket, valamint a fellebbezési kérelem és ellenkérelem alapjául előadott tényeket vizsgálja. A Pp. 373. § értelmében a fellebbezésre és a másodfokú eljárásra főszabályként az ellenkérelem-változtatás tilalma érvényesül. Az írásbeli ellenkérelem az alperesnek a keresettel szembeni védekezést tartalmazó perfelvételi irata, az érdemi védekezés – a jogvita érdemi eldöntésének tárgyában tett – olyan anyagi jogi védekezés, amely a perbeli igény megalapozottságának teljes, vagy részleges hiányára hivatkozással a

kereset teljes, vagy részbeni elutasítására irányul. A Pp. 199. § (2) bekezdés b) pont ab) alpontja az érdemi ellenkérelem kötelező elemévé teszi – a beszámítás kivételével – az anyagi jogi kifogás feltüntetését a jogalap megjelölése útján. A Pp. 7. § (1) bekezdés 1. pontja szerint az anyagi jogi kifogás a keresettel – ideérve a viszontkeresetet és beszámítási kifogást is – érvényesített jog érvényesíthetőségét kizáró megszüntető, vagy gátló anyagi jogi rendelkezésre történő hivatkozás. Az anyagi jogi kifogás tehát az alperes érdemi védekezéséként felhozott jogállítása a keresettel érvényesített joggal, azaz a felperesi jogállítással szemben. Mindebből következően az érdemi ellenkérelemben hivatkozott anyagi jogi kifogás alperesi jogállításnak minősül. A Pp. 7. § 4. pont a) alpont szerint ellenkérelem-változtatás, ha a fél az ellenkérelmével – ideértve a viszontkeresettel és beszámítással szembeni ellenkérelmét is – összefüggésben előadott korábbi jogállításához képest eltérő, vagy további anyagi kifogásra hivatkozik. Ez vonatkozik a fellebbezésben előadott sérelemdíj utáni késedelmi kamatfizetési kötelezettségre, amely ellenkérelem-változtatás, amelyre a másodfokú eljárásban nincs lehetőség [Pp. 373. § (1) – (5) bekezdés].

[36] Az ítéltábla egyetért az elsőfokú bíróság ítéletében részletesen kifejtett azon indokokkal, mely szerint kétséget kizáróan megállapítható a perbeli közlésről, hogy az a felperes személyére vonatkozik, azt érinti. Téves az a fellebbezési álláspont, hogy a sérelmezett közlés a (párt neve)os vezető cselekvőségét írja le.

[37] A Ptk. 2:44. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a közügyek szabad vitatását biztosító alapjogok gyakorlása a közéleti szereplő személyiségi jogainak védelmét szükséges és arányos mértékben az emberi méltóság sérelme nélkül korlátozhatja. A perben nem volt vitatott a felperes közszereplői minősége.

[38] Arra helytállóan hivatkozott az alperes fellebbezésében, hogy a fenti rendelkezés alapján a felperest mint közszereplőt fokozott tűrési kötelezettség terheli, amely fokozottan érvényesül a közügyek vitatása körében.

[39] A szabad véleménynyilvánításhoz való jog magát a véleménynyilvánítás lehetőségét védi, függetlenül a kifejtett vélemény tartalmától. Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a közügyekkel összefüggő vélemény kinyilvánításának szabadsága a szólás- és sajtószabadság legbensőbb védelmi köréhez tartozik. A véleménynyilvánítás szabadsága az értékítéletet kifejező, az egyén személyes meggyőződését közlő megszólalásokra attól függetlenül kiterjed, hogy a vélemény értékes vagy értéktelen, helyes vagy helytelen, tiszteletreméltó vagy elvetendő. A tényállítást tartalmazó megnyilvánulások szintén részei a szólásszabadságnak. A véleménynyilvánítás fokozott védelme mind a közügyekben megfogalmazott értékítéletre, mind pedig a közügyek körébe tartozó tényállításokra vonatkoznak. Egyfelől a demokratikus jogállam intézményeinek és a demokratikus közéletet hivatásszerűen alakító politikusoknak a szabad bírálata, működésük, tevékenységük kritikája, a társadalom tagjainak, az állampolgároknak, valamint a sajtónak olyan alapvető joga, amely a demokrácia lényegi eleme. Másfelől a tények közlése tipikusan a vélemények alapja, ezért még az alkotmányos értékkel egyébként nem bíró, utóbb hamisnak bizonyult tények esetében is indokolt, hogy a jogi felelősségre vonás során a felróhatóság és az esetleges joghátrányok mértékének meghatározása körében figyelembe vegyék a közéleti viták minél szabadabb folyásának érdekét [7/2014. (III.7.) AB határozat indokolás [49] és [50] bekezdés].

[40] A véleménynyilvánítás szabadsága csak a bírálat, jellemzés, kritika szabadságát foglalja magában, a tények meghamisítására a védelem nem vonatkoztatható. A közügyeket érintő, de hamisnak bizonyuló tényállításokat már csak abban az esetben oltalmazza a véleménysszabadság, ha a tényt állító vagy híresztelő jóhiszemű volt (PJD2016.8.II.).

[41] A hamis tényállításokkal szemben a közszereplő igényelhet jogi védelmet, különösen, ha nyilatkozó személy tudatában van a közlés valótlanságának, vagy foglalkozása, hivatása gyakorlásának szabályai szerint elvárható lett volna tőle a tények valóságtartalmának

vizsgálata, de a véleménynyilvánítási alapjog felelős gyakorlásából adódó gondosságot elmulasztotta [7/2014. (III. 7.) AB határozat [62] bekezdés, 13/2014. (IV. 18.) AB határozat [41] bekezdés].

[42] A véleményt is kifejező értékítélettel terhelt tényállításnak minősülő közlés esetén is szükséges, hogy azt elegendő ténybeli alap támassza alá. Minél konkrétabb, erőteljesebb a megfogalmazás, annál szorosabb ténybeli kötődése kell, hogy legyen. A közügyekkel összefüggően tehát kizárólag a vékony ténybeli alapon nyugvó, nem okszerűtlen értékítéletek állnak a véleménynyilvánítás szabadságának védelme alatt (hasonlóan: Kúria Pfv.IV.21.056/2019/3.).

[43] A felperesre nézve a cikk nem bírálatot kifejező értékítéletet, hanem egyértelmű tényállítást tartalmaz, amely valótlan. Az erre vonatkozó ítéleti megállapítást az alperes fellebbezésében maga sem tette vitássá. Ezért a per tárgyát képező közlés tekintetében a felperes közszereplői minősége a jogsértés megállapítása szempontjából nem bír relevanciával.

[44] A jóhírnévhez való személyiségi jog megsértése megvalósulásának tényállási eleme a tényállítás sértő jellege, azaz az objektíve valótlan tényállítást kifejező közlésnek a közmegítélés szerint alkalmasnak kell lennie arra, hogy a sértett társadalmi megítélését hátrányosan befolyásolja. Az alperes érvelésével szemben az általános közfelfogás szerint az érintett közlés ilyennek minősül. Az elsőfokú bíróság annak tartalmát helyesen állapította meg és helytállóan foglalt állást e kérdésben, az ítéltábla kifejtett indokait megismételni nem kívánja, csupán visszautal arra.

[45] Az ítéltábla a sérelemdíj Ptk. 2:52. § (3) bekezdésében írt körülmények mérlegelésével meghatározott összegével is egyetért.

[46] Arra helytállóan hivatkozott a fellebbezés, hogy önmagában a személyiségi jogsértés ténye nem vonja maga után a sérelemdíj fizetési kötelezettséget, a sérelemdíj megítélésének feltétele a nemvagyoni hátrány bekövetkezése. Oszítja ugyanakkor az ítéltábla az elsőfokú bíróság álláspontját, miszerint köztudomású tényként fogadható el, hogy a sérelmezett valótlan állítás nemvagyoni hátrányt okozott a felperesnek. Helyesen utalt az elsőfokú bíróság arra is, hogy az alperesi jogsértés felróhatósága súlyos, ezért a sérelemdíj reparatív és represszív funkcióinak érvényesülése érdekében nem indokolt az igényeltnél alacsonyabb összegű sérelemdíj megállapítása. Az elsőfokon megítélt sérelemdíj az alperesi jogsértés súlyával, annak a felperesre gyakorolt hatásával arányos, összhangban áll a hasonló jogsértések esetén a bírói gyakorlatban alkalmazott mértékekkel is. Egyben eleget tesz a 7/2014. (III. 07.) AB határozatban megfogalmazott elvárásnak, annak, hogy a sérelemdíj mértéke ne gyakoroljon bénító hatást a közéleti viták folytatására. Az alperes álláspontjával szemben az igényérvényesítés időpontjából nem lehet következtetést levonni a köztudomásúnak tekintett hátrányok hiányára.

[47] Az alperes fellebbezése eredménytelennek bizonyult, ezért a Pp. 83. § (1) bekezdése értelmében köteles a felperes jogi képviselőjével felmerült ügyvédi munkadíjból álló és felszámított perköltségének a megfizetésére azzal, hogy az ítéltábla annak összegét az IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozta meg, tekintve, hogy a jelen per tárgyának az értéke az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. (a továbbiakban: Itv.) 39. § (3) bekezdés c) pontja szerinti meg nem határozható perérték.

[48] Az alperes pervesztességére tekintettel köteles megfizetni a Pp. 101. § (1) bekezdés és 102. § (1) bekezdése alapján a feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket az államnak.

[49] Tájékoztatja az ítéltábla az alperest, hogy a másodfokú eljárási illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlájára kell megfizetnie. A megfizetés során közleményként fel kell tüntetni adóazonosító számát,

valamint az illetékfizetési kötelezettséget megállapító jogerős határozatot hozó bíróság megnevezését és a bírósági ügyszámot. Figyelmezteti az alperest, amennyiben az illetéket az esedékességkor nem fizeti meg, az adózás rendjéről szóló törvény rendelkezései szerint késedelmi pótlékot kell fizetnie.

[50] Az ítéltábla a fellebbezést a Pp. 376. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

Szeged, 2024. december 9.

Dr. Béri András sk.
a tanács elnöke

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
előadó bíró

Dr. Lengyel Nóra sk.
táblabíró